REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURĬ:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor.. pe șése lunĭ 12 cor.. pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 258. Brașov, Joi 20 Noemvrie (3 Decemvrie). 1903.

Kossuth nu-i ascultat de ai sĕi.

Se scie, că la prima apariţiune pe scenă a Banului Croaţiei Hedervary, ca ministru-preşedinte unguresc designat, s'a tractat ca şi astădĭ de un compromis cu Kossuthiştii. Faptul acesta a fost surprins tótă lumea şi a produs o adevĕrată consternaţiune între amicii unităţii armatei imperiale.

Kossuth — cu care negociase Khuen Hedervary, sperând că, décă va face pe voia Kossuthistilor şi va retrage proiectele militare, îi va succede a dobêndi de la cameră indemnitatea şi votarea vechiului contingent de recruţĭ, — a făcut atuncĭ pe lealul şi a declarat, că vrea sĕ se ţină de cuvênt, sfătuind şi pe soţii sĕi din partid a respecta şi a împlini hotărîrea luată şi promisiunea dată lui Khuen-Hedervary. Partea cea mai mare a independiştilor n'a luat lucrul aşa de serios şi a refusat de a-se supune condiţiunilor compromisului cu Hedervary. Kossuth rĕmânênd atuncĭ numai cu câţĭ-va aderenţĭ ai lui personalĭ, şi-a dat dimisiunea ca preşedinte al partidului independist şi a plecat în strĕinătate. Aderenţii sĕi s'au dat atuncĭ şi ei la o parte, ér majoritatea, în frunte cu faimosul Barabas, a continuat obstrucţiunea contra lui Khuen-Hedervary şi a şi isbutit, cum scim, a'l sili sĕ se retragă.

După-ce Majestatea sa a însărcinat a doua óră pe Khuen cu formarea cabinetului, s'a petrecut incidentul sensaţional al încercărei de mituire a guvernatorului dela Fiume Szapary. De acest incident s'a folosit apoi Kossuth spre a se degaja de orĭ-ce îndatorire fată cu contele Khuen şi a reîncepe lupta în contra lui.

Se pare că se repetéză jocul de pe timpul lui Hedervary, cu deosebirea numai că acésta se întêmplă acum înainte de a se fi încheiat cu guvernul şi cu majoritatea compromisul propus în şedinţa de Lunĭ a camerei de cătră Fr. Kossuth.

Erĭ camera n'a ţinut şedinţă. Aşa au convenit pentru ca ambele tabere sé aibă timp de a se sfătui asupra împăciuirei din cestiune, la care şĭ-a dat consimţĕmêntul prealabil şi ministru-preşepinte Tisza.

Până în momentul când scriem, avem scire numai despre resultatul conferenţei ţinute aséră de partidul kossuthist S'au discutat în acéstă consfătuire condiţiunile de împăcare, ce le-a fost espus Fr. Kossuth în vorbirea sa. Desbaterea a fost fórte lungă şi fórte vehementă. Propunerea lui Kossuth n'a fost primită, aşa că dênsul s'a vĕdut din nou îndemnat aşĭ da demisiunea ca preşedinte al partidului.

Situaţia sémĕnă decĭ mult cu aceea de astă-vară, când cu debutul de împăcare al lui Khuen. Decisiunea conferenţei partidului kossuthist indică destul de lămurit, că nicĭ după atâta timp nu s'a putut înfrânge încă resistenţa obstrucţioniştilor. De-i va succede contelui Tisza a-o învinge cu întrebuinţarea mĕsurilor coercitive, e problematic.

„Orĭ voiŭ învinge, orĭ voiŭ cădé“, a ḑis contele Tisza. S'ar părè că şansele pentru cădere sunt mai marĭ decât pentru învingere. Bate la ochĭ cel puţin, că guvernul a pus la cale un meeting contra obstrucţiunei în Budapesta, în care, firesce, vor avé cuvêntul socialiştii. Ce lipsă ar avé Tisza de acest meeting décă s'ar simţi aşa de tare în şea?

Socialiştii de-o parte şi naţionalităţile de altă parte sĕ ajute guvernului Tisza a eşi învingĕtor faţă cu obstrucţiunea. Şi ce li-se promite în schimb?

Nu scim cum vor fi acele reforme sociale, de carĭ au vorbit Kossuth şi Tisza, de va fi vre-odată serios vorba de realisarea lor. Incât pentru naţionalităţĭ vedem, că ele sunt destinate a plăti preţul cel mai mare pentr'un eventual compromis între partidele maghiare.

E vorba de aceea ce, după declararea contelui, formézĕ nu numai o dorinţă a lui Kossuth, ci un punct cardinal în programul guvernului actual: predarea în mod mai riguros a limbei maghiare în şcólele poporale.

Numai fóia „naţionaliştilor“ de la Arad „n'aude, nu vede“, când e vorba de a „închina stégul“ dinaintea bărbatului, care stă adĭ în fruntea guvernului unguresc. Ea nu scie spune cetitorilor sĕi alta, decât că „contele Tisza e un bărbat consecuent, că va respecta drepturile naţionalităţilor, că e contra „stătificării“ şcólelor, şi că va ajuta din budgetul statului şcólele confesionale“. Despre aceea, că vrea sĕ le şi maghiariseze acea fóie tace înfundată.

Lucru curios de tot! Prietinii ilustrului conte, a conmeseanului lor de odinióră la prânḑul de instalaţie al episcopului Goldiş, vor sĕ cunóscă programul sĕu mai bine ca el însuşĭ. Orĭ ce-ar declara contele Tisza, ei nu vĕd decât intenţiunĭ binevoitóre ale lui faţă cu şcólele nóstre.

— Ai naibii băieţĭ!

Dieta ungară n'a ţinut erĭ şedinţă. Pausa acésta s'a dat anume, pentru-ca taberele ce se combat, sĕ încerce o apropiare. Speranţe de pace însĕ nu prea sunt. Majoritatea membrilor din partidul condus de Kossuth nu este pentru pace, ci pentru continuarea obstrucţiunei. Acésta reiese cel puţin dintr'o ultimă scire, care spune, că în conferenţa de erĭ a partidului kossuthist, rĕsboinicii au biruit pe cei pacinicĭ, hotărîndu-se continuarea luptei celei mai energice contra lui Tisza. Elementele rĕsboinice din sînul kossuthiştilor sunt sprijinite de ugroniştĭ şi clericalĭ, — aşa că în şedinţa de adĭ a dietei, la ordidinea ḑilei fiind proiectul de recruţĭ, lupta s'a redeschis cu nouă forţă împotriva guvernului.

O declaraţie a contelui Tisza. In cercurile politice din Budapesta se vorbesce mult asupra unei declaraţiunĭ, ce a făcut'o contele Tisza în „Casina Naţională“. Ministrul-preşedinte a ḑis, că e gata a părăsi fotoliul ministerial, décă opositia nu va împiedeca prin obstrucţie votarea recruţilor şi a budgetului şi décă îşĭ va da învoirea la modificarea Regulamentului camerei.

„Biroul telegrafic ungar“, deşi nu desminte scirea acésta, ḑice totu-şĭ, că Tisza nu s'a pronunţat asupra revisuirei Regulamentului camerei în sensul în care s'a colportat prin ḑiare. Apoi adauge, că Tisza a făcut declaraţia amintită ca rĕspuns la obiecţiunea, că în cercurile opositionale se condiţionéză desarmarea obstrucţiei de la retragerea ministrului-president.

Meetingurĭ în Croaţia. Opositia croată desfăşóră în timpul din urmă o viuă mişcare în contra pactului financiar cu Ungaria. Nu trece sĕptĕmână fără a nu se ţiné câte un meeting de protestare contra pactului financiar. Astfel de meetingurĭ s'au ţinut în Verŏcze, Pojega, Djacova şi în alte localităţĭ. In afară de protestările contra pactului financiar, s'a luat posiţie pentru limba de serviciu şi comandă croată, pentru instrucţia militară croată şi pentru embleme croate. Meetingurile apeléză la Sêrbĭ sĕ sprijinéscă şi ei mişcarea acésta.

Demonstraţiunĭ in contra Austriei. Studenţii de la universităţile şi şcólele superióre din Italia aranjéză érăşĭ marĭ demonstraţiunĭ în contra Austriei. Guvernul italian a luat mĕsurĭ energice, ca demonstraţiile sĕ nu degenereze. S'a permis ce e drept studenţilor de a-se aduna, însĕ li-s'a interḑis strict orĭ-ce manifestaţie publică. Giolitti sĕ fi declarat, că mai bucuros ar vré sĕ cadă prin glonţ câţĭ-va studenţĭ, decât sĕ céră scuse de la guvernul austriac. Pressa face apel la public sĕ păstreze liniştea. Cu tóte acestea demonstraţiile se repetă. In Roma au fost concentrate trupe marĭ şi consulatele

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

O carte de poesii.

(„Vise şi lacrĕmĭ“, de Fl. Becescu. — Conferenţă ţinută la „Cercul profesorilor“ în Craiova.)

(Urmare).

Cu o vĕdită predilecţiune zugrăvesce ea unui om ajuns în miserie, care e visând la fericirea sa de odinióră. ra într'o séră frigurósă de érnă. Pe-o stradă părăsită mergea un moşneag cu barba albă, slab, palid şi gârbov de greutatea anilor şi a suferinţelor. Gerul iernii, mai milos decât ómenii, se însărcină sĕ aline suferinţa bietului cerşitor. El căḑù în zăpadă, amorţit. Se ḑice, că o asemenea mórte are ceva plăcut şi poetic în sine. Gerul amurte durerea, amurţind organele simţirii; şi sufletul e încălḑit numai de dulcea lumină a imaginaţiunei, care se stinge pe încet şi pe nesimţite. Dér étă, tocmai atuncĭ venia din susul stradei o trăsură elegantă. In ea era o cocónă „sclivisită şi pudrată“, care mergea la bal. Caii se opresc de-odată sfoträind în loc. — Ce e? — întrébă cocóna. — Un beţiv căḑut în drum, — rĕspunde vizitiul.

„Ai, mai iute, fă ce-i face, dă-l de-o parte pe [mişel;
Ér de n'o grăbi sĕ plece, sĕ mâi caii peste el. —
Sări jos atuncĭ slugoiul cel cu inima de ghéţă,
Şi lovindu-l cu piciorul, îi dă palme peste faţă.
Cerşitorul privi jalnic şi în ochiu-i stins, dér mare,
Ceteai sbuciumul vieţii omenirii proletare....
. . . . . .
Apoi gândurĭ fericite mintea 'ncet i-o împresóră,
Şi prin vis acum el vede traiul sĕu de odinióră,
Când avea şi el o casă şi trăia din munca lui,
Nu ca adĭ, golan pe drumurĭ, cerşind mila orĭ [şi cui.
O viéţă 'ntrégă acuma el o simte, o trăesce,
Şi 'nvĕlit de vraja caldă a trecutului, zimbesce,
Până când suflarea iernii îi amorte tótă firea
Şi fiorii dulcĭ ai morţii îi cuprind încet simţirea.
. . . . . .
Peste faţa-i înlemnită raza lunei se rĕsfrânge,
Numai vêntul, printre ramurĭ, este singurul ce [plânge“.

(Burghez şi proletar p. 30).

Poetul crede 'n ideal şi în

„Inalta traiului menire
Ş'adevĕrata fericire
A ne'nţelesului a fi“.

(Vis, p. 127.)

Insĕ datoria unui recensent este de a descoperi mai de grabă defectele, de cât calităţile unei cărţĭ. Sĕ relevăm decĭ unele neajunsurĭ, ce găsim atât în poesia citată, cât şi în altele din acéstă carte. Ast-fel, în „Burghez şi proletar“, accentul şi pronuncia ungurésca a vizitiului este în disarmonie cu tonul serios al poesiei. In poesia seriósă, care aspiră la ceva mai mult, decât efectul momentan al cântecelor umoristice şi uşóre, se respectă cu sfinţenie corecteţa şi puritatea limbei, chiar când se introduc persóne, carĭ în realitate vorbesc pocit, din causa ignoranţei, séu a vreunui defect organic.

Rĕu sunătóre şi nenimerite sunt apoi, în alte bucăţĭ, espresiunĭ ca *„vaporósă copilă“*, „pe când ei priviau *conturul vaporósei tale rochii*“, „apostolĭ *carĭ sug la sînul artei*“. Potrivirea vorbelor cu ideile séu proprietatea şi naturaleţa sunt dintre însuşirile cele mai necesare ale stilului. Defectele opuse lor, în carĭ cad adese-orĭ începĕtorii, sunt bombastul şi nepotrivirea cuvintelor cu ideile ce vor sĕ esprime. Ast-fel, în construcţiunĭ ca cele următóre:

„...trece amorul *abătut*,
Că în calea lui pribégă nicĭ o rană n'a făcut“;
„...*lupta e lumină*“;
„E trist dér şi măreţ tabloul...
...când pierĭ *strivit de ideal*“. Vorbele *abătut*, (fr. *abattu*, căḑut, doborît), *lumină*, *strivit de ideal*, nu sunt la locul lor.

Apoi puţina variaţiune a metrului asemenea micşoréză efectul, ce ar puté produce versurile; mai ales când sub aceleaşĭ forme de versurĭ se repet prea des aceleaşĭ simţĕminte, cum este aicĭ prea multa tânguire în contra sorţii sale, în contra nepăsării şi rĕutăţii ómenilor. Uneorĭ dăm peste accente de rĕu gust, ca d. e.

„Pe când tu, întins pe scândurĭ, în du- [rerĭ necunoscute,
Nicĭ în vis nu veḑĭ vr'o mână, sĕ te'n- [demne, sĕ te ajute“.

Grija de propria sa persónă e tocmai contrară poesiei. Omul închinat vieţii contemplative uită de sine şi de sórtea sa individuală.

Alte-orĭ frasa nu e destul de lămurită séu destul de corectă, ca în următórea strofă de la p. 29:

„Christ, ceréscă plăsmuire, ce curagiŭ în [piept ne-aduce,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

și ambasada austro-ungară sunt păzite de miliție.

Causa acestor demonstrații sunt turburările din Innsbruck între studenții italieni și germani, provenite din aceea, că profesorul din Roma *de Gubernatis* voia să inaugureze la Wilten (un cartier au inafară de Innsbruck) o universitate italiană, ținând o conferință asupra poetului Petrarca. Autoritățile însă au intervenit, oprind conferența sub pretext, că s'ar da ansă la turburări. La vestea acésta s'a produs un mare tumult printre studenții italieni și germani. Mișcarea abia a putut fi reprimată prin jandarmi. S'au făcut 38 arestări și profesorul Gubernatis a fost espulsat din oraș.

In urma acésta la universitățile din Roma, Neapole, Turin, Padua s'au făcut mai multe întruniri, s'a protestat în contra studenților germani și a autorităților austriace și s'a strigat: „Trăéscă Triestul! Jos Austria!“ La Bolonia studenții au cântat dinaintea consulatului austriac imnul *Pro Trieste* și au strigat: „Jos Austria!“

Kossuth și Tisza.

Am semnalat eri întorsătura surprindétóre ce a urmat în ședința de Luni a dietei în urma vorbirei lui Francisc Kossuth și a răspunsului ce i-l'a dat ministrul președinte Stefan *Tisza*. Pentru mai buna pricepere a cetitorului dăm adi următórele părți remarcabile din discursurile celor doi prietini-împăciuitori:

Kossuth a dis următórele: In 8 Noemvrie am luat cuvêntul și am amintit că e o dorință fórte viuă a țării, ca dreptul electoral să se lărgéscă în măsură însemnată. Nu este în întréga Europă stat constituțional, în care în ultimii 50 de ani să nu se fi lărgit dreptul electoral. Numai o singură țéră esistă în care acésta nu s'a făcut: Ungaria. Mai mult, înainte cu 50 de ani la noi numărul alegătorilor era mai mare cu 200,000 decât adi. Faptul acesta nu se póte concorda cu presupunerea, că patria nóstră merge pe calea progresului omenesc, fiind-că nu se póte nega, că progresul omenimei pretinde lărgirea drepturilor cetățenesci și ale omului. Este deci o mare greșală a nu fructifica renascerea spiritului națiunei prin creațiuni parlamentare, cari ar fi folositóre țării și națiunei. O astfel de creațiune ar fi o însemnată lărgire a dreptului electoral, încetarea disproporțiilor de adi, arondarea cercurilor electorale. Și tot așa ar fi, cum am mai amintit, *deplina și necondiționata valorare a limbei maghiare în scóle*. Afară de acestea, s'ar mai puté fructifica prin introducerea de reforme sociale, cu scop de a se ușura sórtea celor lipsiți...

Tisza răspunde dicând între altele: Ce privesce ușurarea sarcinilor publice ale ómenilor săraci și îmbunatățirea stării lor, nu este deosebire intre noi. Tot așa cutez să afirm acésta și în ce privesce *cestiunea limbei maghiare în scóle*. Décă veți ceti cu atențiune programul guvernului, veți găsi, că *o nouă gândire* și-a aflat espresie în el, aceea, ca *să se controleze în viitor cu mai mare strictețe învățarea obligătóre a limbei maghiare în scólele poporale*. Acesta este un *punct de vedere cardinal* al guvernului și cred, că *și prin măsuri concrete* va fi posibil a duce c'un pas esențial înainte cestiunea acésta. Astfel, fără téma de a fi desmințit pot să afirm, că *în direcția amintită* de antevorbitor, *voim să facem un pas însemnat înainte*.

Subscriu tot ce a dis d-l Kossuth în privința lărgirei dreptului electoral și adaug și aceea, că scopul final al fie-cărui politician liberal nu póte fi decât crearea unei stări pe basa căreia totalitatea națiunei să fie înzestrată cu drepturi politice. Trebue însă să procedem cu mare precauțiune, căci o săritură în întunerec se póte răsbuna în astfel de cestiuni, ori unde în lume, dér mai ales în Ungaria, unde — e de prisos să mă estind — e un interes din cele mai vitale al națiunei și al politicei nóstre naționale, ca *să nu fie primejduită supremația elementelor intelectuale ale societății maghiare*. Declarația acésta nu însémnă nici-decât, că guvernul s'a eschivat de la lărgirea dreptului electoral. Din potrivă și programul guvernului se află punctul referitor la lărgirea dreptului electoral. Voiu inițiа imediat lucrările unui astfel de proiect și mă voiu îngriji, ca el să fie studiat de o anchetă. Proiectul îl vom presenta camerei într'un timp, ca în ciclul dietal restant să se pótă desbate și primi, și nouele alegeri să se facă pe basa acestei legi...

Adunarea generală a Reuniunei femeilor române.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Brașov, 18 Nov. 1903.

Onorată Redacțiune!

Adunarea generală a Reuniunei femeilor române, s'a ținut ca de obiceiu în diua de 6 (19) Noemvrie a. c. Fiind președinta Reuniunei, d-na Agnes *Dușoiu* bolnavă, ér vicepresidenta d-na Susana *Popoviciu* absentă din Brașov, presidiul a fost încredințat d-nei Elena *Săbădeanu*.

După deschiderea adunării de cătră președintă, secretarul a cetit apelul nominal al membrilor, la care au răspuns 56 dómne, și fiind numărul acesta mai mare decât 1/3 din totalul membrilor, s'a constatat, că în sensul statutelor adunarea se póte ține.

După acésta secretarul a cetit raportul general al comitetului, în care s'a espus în detail tóte cestiunile cu cari s'a ocupat comitetul în decursul anului administrativ 1902/3. In special s'a accentuat în raport buna situație în care se află Internatul-Orfelinat al Reuniunei și renumele ce și-l'a câștigat în tóte părțile locuite de Romani. Cu tóte că pensionul elevelor cu plată în anul acesta s'a sporit de la 28 la 32 cor, frecuența elevelor nu numai că nu a scădut, ci a ajuns la numărul maximal, astfel că acuma sunt în internat 34 de eleve cu plată, 6 bursiere, éră în Orfelinat sunt 7 orfeline. Acest raport s'a luat în intregitatea sa la cunoscință cu aprobare.

A urmat la ordinea dilei raportul d-nei Elena *Săbădeanu*, cassiera Reuniunei și económa Internatului-Orfelinat, privitor la socotelile Reuniunei și la socotelile Internatului-Orfelinat. Din acest raport amintim, că averea Reuniunei în anul espirat a crescut cu 1665.48 cor., ér averea Internatului-Orfelinat a crescut cu 1017·24 cor., atingând suma de 4795.38 cor.

In legătură cu acest raport secretarul a cetit raportul comisiunei alésă de adunarea generală din anul 1902 și însărcinată cu revisiunea socotelilor Reuniunei. Acest raport subscris de d-nele Maria *Maximilian*, Maria I. *Savu* și de d-nii Iosif Maximilian și Ilie Savu, constată, că tóte aceste socoteli s'au aflat în bună regulă și că registrele le-au înzestrat cu clausula de revisiune. In urma acésta numita comisiune propune, ca adunarea generală să voteze absolutoriu Comitetului în general, și în special președintei, dómnei Agnes Dușoiu, și cassierei d-nei Elena Săbădeanu și să le voteze mulțumită protocolară pentru esacta purtare a agendelor de cassă în decursul anului administrativ 1902/903.

După ascultarea acestor rapórte, adunarea generală, la propunerea comisiunei censurătóre, votéză absolutorul și mulțumita protocolară, propusă de comisiune.

Propunerile comitetului cuprinse în raportul general și în raportul de cassă s'au primit precum urméză:

a) S'a votat mulțumită protocolară onoratului institut de credit și economii „Albina“ din Sibiiu, pentru ajutorul de 400 cor. votat de onor. adunare generală pe séma Internatului-orfelinat.

b) S'a votat mulțumită protocolară domnului Vasile N. Orghidan pentru suma de 237·25 cor. acordată pentru același scop.

c) Asemenea onoraților domni și dómne, cari au contribuit cu ofrande pentru îmbrăcarea fetițelor sărace.

d) Dómnei Susana Eremia pentru ajutorul de 56·40 cor. pentru îmbrăcarea fetițelor orfane din Internatul-orfelinat.

e) Domnului Dr. Vasilie Saftu pentru predarea gratuită a religiunii în internatul Reuniunii.

f) La propunerea comitetului s'a decis, ca de acum înainte să se așede portretele binefăcătorilor Internatului-orfelinat, cari vor contribui cu sume mai considerabile pentru acéstă instituțiune, în localitățile internatului la loc de frunte.

g) Asemenea să se așede în localitățile Internatului-orfelinat portretele acelor persóne, cari și-au câștigat merite deosebite pentru Reuniune și instituțiunile ei.

h) In diua, când se va ține adunarea generală ordinară, să se țină un parastas pentru persónele binefăcătóre și binemeritate decedate ale Reuniunei. La acest parastas va asista Comitetul Reuniunei în frunte cu președinta și elevele internatului-orfelinat, împreună cu corpul didactic. Se vor învita la acest parastas și membrii reuniunei. Diua acésta va fi o di de sărbătóre pentru internatul-orfelinat.

i) Se votéză mulțumită protocolară directórei Internatului-orfelinat, d-șórei Carolina *Teclu* pentru buna conducere și conscientiósa îngrijire ce o are pentru elevele Internatului-Orfelinat.

k) La propunerea cuprinsă în raportul de cassă, se autorisézá comitetul a cumpăra materialul necesar, din care elevele din Internat să lucreze obiecte, cari să se valoreze prin aranjarea unei tombole, ale cărei venit să se întrebuințeze pentru Internatul-orfelinat; în fine

l) La propunerea d-nei Catinca Bârseanu să votéză mulțumită protocolară și dómnei Maria *Popescu* pentru resultatele produse cu predarea obiectelor teoretice în Internat.

Cu acésta se încheie activitatea comitetului vechiu și presedinta esprimă mulțumită comitetului pentru încrederea, de care s'a bucurat în decursul acestui period de 3 ani, și cu acésta comitetul demisionéză.

In sensul statutelor se alege cu aclamațiune de președintă pentru actul de alegere d-na Efrosina Axentie, ér în comisiunea scrutinătóre se aleg dómnele: Elena Mureșianu, Eugenia Vecerdea și Catinca Bogdan.

După acésta adunarea se suspendă pe câte-va minute.

După redeschidere se adună voturile și se constată, că s'au dat 56 bilite pentru alegerea comitetului. După terminarea scrutiniului, presedinta anunță următorul resultat:

S'au ales în comitet dómnele: 1) Elena Săbădeanu, cu 52 voturi. 2) Elena Voina (48), 3) Elena Blebea (46), 4) Agnes Dușoiu (45), 5) Elena A. Popoviciu (42), 6) Catinca Pușcariu (41), 7) Virginia Vlaicu (41), 8) Elvira Navrea (36), 9) Maria Burduloiu (35), 10) Maria Lupan (33), 11) Elena Mureșianu (33), 12) Elena Blebea (31).

Aceste 12 dómne se proclamă de membre în comitet.

Ca *suplente* pentru eventualele locuri vacante în comitet, întrunesc:

13) Reveica Chicomban 27 voturi, 14) Eugenia Vecerdea (23). 15) Susana Popovici (18), 16) Maria Maximilian (14), 17) Catinca Bârseanu (13), 18) Maria Dușoiu (11), 19) Maria Baiulescu (5), 20) Susana Laslo (4), 21) Catinca Bogdan (4), 22) Maria Grama (4), și mai multe au întrunit câte mai puține voturi.

Să procede după acésta la alegerea funcționarilor Reuniunei. In sensul statutelor sunt a se alege dintre membrele comitetului, una presedintă, una vice-presedintă și una cassieră; de-odată cu acéstă alegere se alege și un secretar pentru agendele scripturistice ale Rauniunei.

Senióra adunării d-na Balașa Blebea propune, ca alegerea acésta să se facă cu aclamațiune, care propunere se primesce, și tot d-sa propune de presidentă pe d-na Agnes *Dușoiu*; de vice-presidentă pe d-na Virginia *Vlaicu*; de cassieră pe d-na Elena *Săbădeanu* și de secretar pe Lazar *Nastasi*.

Adunarea aclaméză persónele propuse cu vii „să trăiéscă!“

După terminarea actului de alegere, d-na Virginia Vlaicu în absența d-nei Agnes Dușoiu ocupă presidiul și anunță la ordinea dilei budgetul Reuniunei pro 1903/904, care se primesce în suma echilibrată de 5472·77 cor.

Asemenea se primesce budgetul Internatului Orfelinat în suma echilibrată de 13.160·64 cor. cu unica modificare, ca la propunerea d-nei Catinca Bârseanu din titlul speselor neprevăzute să se întrebuințeze o sumă pentru augmentarea bibliotecii Internatului-Orfelinat cu cărți potrivite ca lectură pentru elevele din Internat.

Pentru revisuirea socotelilor anului 1903/4 se aleg dómnele: Eugenia Vecerdea, Catinca Bogdan și Sidonia Petroviciu, ér pentru verificarea procesului verbal se designéză dómnele: Maria Grama și Catinca Bogdan.

Neluând nimeni cuvêntul la punctul din program „propuneri eventuale“, presedinta declară ședința închisă.

Lazar Nastasi,
secretar.

Esposiția orașelor germane în Dresda.

(Raportul primarului).

(Urmare.)

(4)

Esposiția grupului D. — instalațiile de drenaj — a fost fórte bogată.

Nu mai puțin de 42 orașe au espus diferite planuri, rapórte esplicătóre, tablouri grafice, modele etc. Dór ramura acésta este una dintre cele mai importante ce cad în resortul administrației comunale, adecă eliminarea dilnică a lăturilor și ape-

---

Décă Jidovii pe vremuri te-au înfipt de [viu pe cruce,
In mijlocul lumei nóstre déc'ar fi din nou [să cadi,
In deșert ți-ai stinge glasul și-ai peri de [fóme adi,
Adi, când armele moralei: balamucul și [spitalul,
Au sdrobit mai multe inimi ca otrava și [pumnalul“.

Un alt defect de formă al acestor versuri e adese-ori lipsa de concentrare a ideilor și prea marea lungime a fraselor. Poesie, cum ne arată numirea ei germană, „Dichtung“, de la *dicht*, *des*, va să dică alegerea și condensarea ideilor. „Qui ne sait pas se borner, ne sut jamais écrire“, dice Boileanu.

Am fi dorit apoi, în ceea-ce privesce cuprinsul, mai multă bogăție de cugetări și de simțăminte. Iubirea de patrie d. e. o găsim esprimată într'o singură bucată, „*dece Maiu*“, p. 111; însă și aci, în strofele de la început, în agonia eroilor ce mor pe câmpul de bătaie, poetul vede jalea și durerea copleșind simțămêntul de devotament și entusiasm pentru patrie și pentru gloria militară. Patriotismul este una din marile virtuți, a căror schinteie se află până și în inimele criminalilor. El e cântat de toți poeții, chiar de cei mai pesimisti, ca Leopardi la Italieni și la noi Eminescu, cari amêndoi au fost mari patrioți, cu tot pesimismul lor. Numai socialiștii bakuniști consideră ideile de patrie și naționalitate ca nisce prejudicii.

Dér tóte acestea, cum și imitarea une-ori de idei și chiar de frase ale altor poeți, arată numai, că autorul, de a cărui vocațiune ne dau frumóse probe majoritatea lucrărilor din cartea sa, este încă la începutul carierii și n'a avut încă timpul trebuitor pentru desăvîrșirea educațiunii sale literare prin o cultură mai temeinică.

De alt-fel imitarea nu e un semn de inferioritate. Cei mai mari poeți au imitat adese-ori. Și Molière răspundea unei asemeni obiecțiuni: „je prends mon bien où je le trouve“. Imitațiunea este de reprobat numai atunci, când subiectele, ideile séu formele imitate rămân inferióre originalului și când lucrarea celui ce imitéză n'are o adevărată valóre literară.

(Va urma).

murdare. Orașul Berlin, München etc. minéză și fecaliile prin conducte subterane, pe când alte orașe, ca d. e. Bromberg se mulțumesc cu eliminarea pe acéstă cale a lăturilor și apelor murdare.

Dresda a inițiat realisarea canalisației spălătóre. Importanța eminentă sanitară a acestei instalațiunĭ se putea vedé din tablourile grafice ale orașelor Frankfurt a. M. și München și este ilustrată din faptul, că în cele 18 orașe, carĭ participă la esposiție numai cheltuelele instalațiunilor lor de canalisație au costat 95 milióne de mărcĭ, din care se vede, că orașele nu fac economii cu mijlócele, când e vorba de higiena publică.

Pe de altă parte bogăția acestui grup este o dovadă cât de variate sunt instalațiile de curățire și drenaj și cât de vaste și costisitóre sunt zidirile, stațiunile de pompat apa etc. înființate spre acest scop.

Instalațiile de drenaj, asupra admisibilității cărora în ultima instanță decide Consiliul sanitar al imperiului (Reichsgesundheitsamt) presentau diferite sisteme de canalisărĭ. In general se face eliminarea apelor prin canalele principale făcute în mijlocul străduilor și cu carĭ imobilele vecine sunt aduse în legătură prin conducte transversale. Apa de la suprafața străduii se conduce de asemenea în canal la intervalurĭ mai marĭ. Apa înainte de a fi introdusă în canalurĭ este supusă în așa numitele puțurĭ de curățire séu de revisie unei limpedirĭ fugitive.

Breslau, Schöneberg și alte câteva orașe n'au canal principal în mijlocul străduii și au aplicat metoda canalurilor duble laterale. In Dresda se află în strada König Albert pentru receperea lăturilor și a apei care se scurge prin scocurĭ de pe acoperiș sistemul combinat al canalului principal și al canalelor laterale.

Din planurile orașelor Bromberg, Barmen, Breslau, Bielefeld și Königsberg se vede, că apele dilnice se eliminéză separat de lăturĭ și murdării, eventual de fecalii. Trebue sĕ observăm, că eliminarea fecaliilor în orașele unde nu este introdusă canalisația spălătóre (Schvemmkanalisation) se face de regulă cu camióne (căruțe).

Pentru curățirea apelor murdare servesc și câmpurile de scurgere (Rieselfelder), carĭ însĕ nu se pot aplica, decât acolo unde sunt la dispositia orașelor câmpii întinse puțin înclinate cu subsol, prin care se póte strecura apa. Modele și planurĭ de soiul acesta aveau orașele Berlin, Breslau, Braunschveig, Dortmund, Liegnitz, Magdeburg, Münster. La câmpurile de scurgere din Charlottenburg pentru usurarea împrejurimei devenite mlăstinóse s'au executat instalații deosebite de drenaj.

In alte orașe se întrebuințéză metoda mechanică, chemică și biologică la curățirea apelor murdare. Instalații de felul acesta are Aachen. Planurile de drenaj ale orașului München încă erau interesante.

Canalurile cele marĭ sunt zidite séu făcute cu beton de cement. In modelele mai multor orașe se vedeau opritóre de nisip cu greble. Instalațiile de limpedire presentau forma de basin séu fântână. Mai erau și alte numeróse modele, pentru apreciarea cărora însĕ ar fi trebuit un specialist.

Orașul nostru este în ajunul introducerei canalisațiunei spălătóre și este justă așteptarea, ca instituțiunile sĕ se facă după cerințele moderne. Oficiul r. u. de ingenerie în mânile căruia se află planurile pentru revisuire technică se va îngriji de sigur de acésta.

Grupul E. conține instalațiunile hidrotechnice.

Grupul F. podurile stabile și umblătóre și alte trecătorĭ.

In grupul E. au espus 24, în grupul F. 23 orașe.

Pentru orașul nostru lucrurile acestea n'au importanță de actualitate. Ajunge a releva planurile și modelele porturilor grandióse din Hamburg și Brema, precum și podul de peste Syhrathal în Plauen cu o boltitură de 90 metri, cea mai mare din lume.

Grupul G. ca cel din urmă din divisia acésta conține lucrărĭ de mĕsurătóre, importante de sigur pentru specialiștĭ. Aicĭ au espus 17 orașe.

Divisia II. presentă în mai multe grupurĭ lărgirile de orașe, poliția edilă și locuințele.

O visită în acéstă divisie ne arată planurile din Aachen, Dresda, Eberfeld, Gera, Stuttgart, Wiesbaden esecutate în linii curbe. Planurile de lărgire din Liegnitz, Mainz, Plaŭen, Hanovera, Spandau Weimar presentau sistemul patruunghiular. Strassburg, Mainz, Köln, Metz și Ulm ni se presentau ca nisce lărgirĭ de orașe fortificate. In Köln lucrările de fortificații de până acum s'au prefăcut în bulevarde. Orașele Brema, Dresda, Frankfurt a. M. Leipzig, Strassburg au obținut lărgirĭ uriașe. Aicĭ erau espuse și planurĭ pentru demolarea de edificii spre a libera unele bisericĭ de vecinătatea supărătóre.

O. Gruner într'un articol asupra lărgirilor de orașe scrie:

„Căile principale de comunicație trebue păstrate după putință în situația lor de până acuma, centrele importante de circulație trebuesc aduse în legătură directă unele cu altele prin străduĭ circuale séu diagonale. Strădile sĕ nu trécă peste un anumit grad de ascendență, pe de altă parte însĕ trebue îngrijit ca sĕ se observe un declin natural, ca apele sĕ se pótă scurge fără intervenție artificială. La lărgirea străduilor nu trebue impuse jertfe enorme adjacenților, pe de altă parte însĕ trebue ținut cont de relațiile de circulație ale viitorului în multe privințe încă necunoscut. Strădile cu direcția de vest-ost trebue evitate, fiind-că una din seriile de case va rĕmâné cu desăvârșire întórsă cu fațada de cătră sóre, pe când cealaltă serie va fi prea mult expusă sórelui. In planurile nouĕ trebuesc menținute farmecele existente ale naturei și utilisate. Zidirile de valóre istorică trebue conservate“.

(Va urma.)

Tulburările în parochia română din Sătmar.*)

Nu cred, că n'ar protesta în contra numirei de „română“ a parochiei de Sătmar, atât preotul, care e causa învrăjbirilor, cât și senatul orășenesc, prin votul căruia a ajuns acela în fruntea eclesiei; dér pe mine nu mĕ impórtă, căcĭ parochia îșĭ va conserva caracterul sĕu și atuncĭ când orașul nu o va mai patrona, ér pe astfel de preoțĭ îi va măcina vremea și vêntul îi va spulbera. Patronat, care aduce numai pacoste peste popor, feresce-ne Dómne de acest bine! Că deși patronatul orașelor séu altor corporațiunĭ e normat prin canóne, dér când la alegerĭ sĕ vîresc atâtea ingerințe și sĕ valoréză atâtea interese contrare bisericei, încât din urna alegerilor ies nisce preoțĭ, ca un Papp Lajos la Sătmar — e incontestabil, că ajutorul material dat de patronat aduce mai multă pagubă bisericei, decât folos.

E o signatură a timpului, ca patronatele sĕ liferezе tot astfel de preoțĭ pe séma bisericelor nóstre, ér datorința ordinariatelor ar fi a se opune tot-déuna acestor tendințe păgubitóre. Se dice, că ordinariatul de Gherla n'a voit a deștepta nu sciu ce bănuelĭ în senat prin respingerea acestui preot tînĕr, ordinat abia de patru anĭ, și a ratificat alegerea cu delăturarea altor preoțĭ mai meritațĭ. Vecinicul oportunism, acest pĕcat vechiŭ al Gherlei, a adus osêndă nouă. Décă Papp Lajos nu-șĭ arăta arma pe față încă ca cleric în Gherla, ar fi scusă; dér ordinariatul a avut scire despre Papp Lajos, că ca teolog al diecesei române de Gherla — improvisa predicĭ prin oratoriile Calvinilor.

Ajungênd preot la Sătmar s'a nisuit a se arăta vrednic de încrederea stăpânilor sĕi. Tótă activitatea sa pastorală șĭ-a concentrat'o întru a-șĭ duce patriotismul la têrg de o parte, ér de altă parte a-șĭ brusca némul din care a ieșit, și a-șĭ vĕrsa veninul inimei asupra bisericei, care l'a crescut. Așa de criminal n'a scris nicĭ un renegat — așa de brusc nicĭ cel mai urgisit apostat nu șĭ-a pălmuit biserica. Pentru Românĭ e irevelant, cărei naționalităților aparține el adĭ, séu ce confesie va profesa mâne. El s'a desmoștenit de mult din sênul némului românesc. Fie sigur, că Românii nu-l vor reclama, nicĭ nu vor recurge la radele lui Röntgen, spre a constata, care vînă mai bate pentru Românĭ, ca sĕ fie silit a o tăia și lăpĕda de la sine, cum îi plăcea a se lăuda prin mahalalele Sătmarului.

*) Am adus în douĕ rênduri scirea despre tulburările din parochia gr. cat. din Sătmar și ne-am esprimat speranța că vr'un amic al fóiei nóstre ne va trimite detailurĭ. Rev. d-l protopop și archidiacon on. G. *Șuta* a binevoit a ne pune la dispositie acest tablou, cum nu se póte mai trist, asupra causelor și efectelor activității funeste a parochului d'acolo. — Red.

E drept, că astfel de vorbe nu-s prea frumóse epistóle de recomandațiune pentru un preot al legei nouĕ, a cărui devisă trebue sĕ fie iubirea, dér sfinția sa nu respectéză deja de mult nicĭ decalogul testamentului vechiŭ. Sătmărenii au credut, că vor puté asalta cerurile cu acest titan, în urmă s'a convins că tóte svîrcolirile lui îs numai ocăitul bróscelor din mocirlă, carĭ țin la adevĕrul — broscesc, că numai în mocirlă e bine, numai acolo e frumósă viéța.

Se aștepta, că logică și inexorabila desvoltare a lucrurilor va deștepta din marasmul letal pe ordinariatul de Gherla și „va da pe unul ca acesta satanei spre perirea trupului, ca sufletul sĕ se mântuéscă în diua Domnului Isus“, dér n'a făcut'o, ci a trăgănat causa până au ajuns lucrurile la anarchia de adĭ. Dóră și astădĭ șĭ-ar continua opera sa destructivă în fițuica sa, Papp Lajos, décă opinia publică română revoltată de atâta cinism, nu ar fi pretins suprimarea aceleia. Dér nu voiŭ continua, ci voiŭ inregistra evenimentele în ordine cronologică.

(Va urma.)

SCIRILE DILEI.

— 19 Noemvrie v.

Incendiu gróznic într'un sat românesc. Erĭ, 1 Dec., în zorĭ de di, locuitorii din *Balomir* (comitatul Hunedórei), au fost treziți din somn în sunetele lugubre ale clopotelor și în vaietele desperate ale nenorociților, cărora un incendiu înfiorător le-a mistuit tot ce au avut. Focul, care încă nu se scie prin ce împrejurărĭ a isbucnit, a fost alimentat de un vênt puternic și a nimicit 52 de case dimpreună cu tóte acaretele. Patru cadavre carbonisate au fost scóse până acuma de sub ruine. Se crede însĕ, că se vor găsi și alte victime de ómenĭ. Flacările au înroșit cerul și roșéța s'a vĕdut până la Sibiiu. Miseria produsă de acéstă teribilă catastrofă este de nedescris.

Diarul național german din Timișóra a încetat de a mai apare. Sub titlul „Deutsches Tagblatt für Ungarn“ trei anĭ de dile s'a încercat a lupta cu arme cinstite pentru redeșteptarea spiritului național la Șvabii din Banat. In ultimul sĕu numĕr, de la 30 Noemvrie „D. T. f. U.“ luându-șĭ rĕmas bun de la amicĭ și adversarĭ, arată nenumĕratele șicane și persecuțiunĭ la câte a fost espus în timpul esistenței sale Diarul „D. T. f. U.“ se stinge ca diar cotidian, promite însĕ că va reapare sub forma unui diar sĕptĕmânal pentru popor.

Emigrările. Ministrul de interne Tisza a adresat tuturor municipiilor câte 2 rescripte, în carĭ îndémnă poporul sĕ nu emigreze la America. In primul rescript arată, pe basa statisticei, că plata muncitorilor din fabricile americane scade din an în an, încât emigrantul, care șĭ-a vêndut tot și a călĕtorit cu marĭ cheltuelĭ la America, abia câștigă cu ce sĕ trăiéscă de adĭ pe mâne. In al doilea rescript li-se comunică cetățenilor, că o societate americană de căi ferate a cumpĕrat pe insula Cuba 300000 hectare de pământ, pe care voesce sĕ-l coloniseze. Fiind probabil, că agenți mulți vor îndemna pe locuitorĭ sĕ mérgă la insula Cuba, ministrul face atent poporul la clima nesănĕtósă, ba chiar ucigătóre a acestei insule, și-l îndémnă sĕ nu asculte de vorbele ispititóre ale agenților de emigrare.

Impĕratul Wilhelm și Bismarck. Diarul „Heimgarten“, redactat de P. K. Rosegger la Graz, publică din condeiul lui W. Schwaner un detail până acuma necunoscut asupra conflictului, ce isbucnise între Bismarck și împĕratul Wilhelm. După cum ne spune Schwaner, causa adevĕrată a conflictului a fost, că Bismarck a inițiat fără scirea împĕratului nisce tratative cu Windhorst. Impĕratul, audind de acésta s'a dus acasă la cancelarul și i-a făcut aspre reproșurĭ. Bismarck s'a înfuriat așa de tare, încât a pus mâna pe calimară și era p'aci sĕ i-o arunce împĕratului în cap. Scena acésta a comunicat'o însuși împĕratul lui Albert, regele Saxoniei, care a comunicat'o mai departe baronului Moritz Egidi, de la care a audit'o Schwaner.

Concertul Laura Konopasek.

Aséră avurăm plăcerea a asculta o cântărétă, o fiică a Brașovului, care nu scim prin ce împrejurare, abia acum a dat aicĭ primul sĕu concert. D-ra Konopasek posede o voce cultivată, puternică de mezzo-sopran de un mare volum c'un frumos timbru dramatic și ar puté la mai multe ocasiunĭ sĕ și-o validiteze. Aplausele repetite ale ascultătorilor, după fiecare piesă, dovediră că a fost deplin satisfăcut cu prestațiunile d-rei Konopasek, care a escelat mai cu sémă în piesele: „Es war ein alter König“ (de Rubinstein) și în „Litaney“ de Schubert, ér în aria din „Tannhäuser“ a eșit puterea vocei d-rei Konopasek la ivélă.

Tînĕrul virtuos în pian d-nul *Hans Wendel-Hammerstädt*, care și-a dat concursul la acest concert a câștigat de la primul sĕu numĕr simpatiile auditorului. Jocul lui a fost esact, esecutat cu multă îngrijire, cu-o technică admirabilă și fină interpretare. Mult aplaudate au fost mai cu sémă piesele de Liszt, pe carĭ le-au pătruns și esecutat escelent. Ambii concertiștĭ după repetite aplause au fost constrînșĭ a mai adauga unele piese.

N'au lipsit nicĭ coșulețele de florĭ pentru concertistă.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 1 Decemvrie. Partidul independist a ținut adĭ séra o conferență în care desbaterile au fost fórte agitate. Propunerea lui Francisc *Kossuth*, ca partidul, în schimbul concesiunilor pe alte terene, sĕ nu mai continue obstrucția, — *a fost respinsă* cu majoritate de 3 voturĭ. A învins érăși grupul condus de Barabas-Kubik. Francisc Kossuth în urma acésta, a declarat, că-și dă dimisia ca prețedinte al partidului.— După altă versiune propunerea lui Kossuth a întrunit 27 voturĭ, avênd tot 27 contra. Kossuth n'a votat.

Kossuth și Toth au avut în decursul dilei convorbirĭ cu *Tisza*, la locuința acestuia.

Bucurescĭ, 1 Decemvrie. Adĭ diminétă la órele $3^1/_2$ a repausat subit V. *Cârnu-Munteanu*, directorul școlei superióre de agricultură de la Herestreu, în etate de 46 anĭ. El lasă în urmă-i o vĕduvă și cincĭ copii minorĭ.

Bucurescĭ, 1 Decemvrie. In ședința de astădĭ a camerei s'au ales membri comisiunei budgetare și ai comisiunei financiare. Ședința a fost presidată de d-l Poenaru Bordea.— La senat s'au ales de asemenea membri în diferitele comisiunĭ. Ședința presidată de d-l Al. Nicolaide.

Numĕrósele scrisorĭ de mulțumire ce primesce dilnic d-l Müller, dovedesc, că crucea electro-magnetică RB Nr. 86.967, are efect extraordinar. Din multele scrisorĭ de mulțumire publicăm următórea: Rudersdorf 19 Februarie 1901. Stimate Domnule Müller! Mai când era am comandat dela d-vóstrĕ crucea duplă electromagn. pe séma cumnatului meu Carol Weber, asupra căruia au avut un astfel de efect, că după întrebuințare de câteva dile, bolnavul s'a simțit mult mai bine, respirațiunea i-s'a ușurat și póte dormi. Te rog trimite-mi atât pentru mine, cât și pentru soția mea câte-un aparat, cu rambursă. Cu distinsă stimă Mathias Schrei, posesor de realităților în Rudorsdorf Nr. 175 (Ungaria). Un astfel de aparat costă 6 cor. și se capĕtă numai la A. Müller Budapest V. Vadászutcza 42/AE.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

»Romana«

este titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea şi esplicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colónă în 5 figurĭ. *Descrisă şi esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefaţă“,) de *Tunarul din Dumbrău*, **Popa**. — Tipografia Aurel Muresianu, Braşov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca redeşteptării nóstre naţionale, s'a compus şi înfiinţat în Braşov „Romana“, unicul dans de colónă român. In iérna anului 1901, cu ocasiunea jubileului de 50 de anĭ de la fondarea Reuniunei femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Braşov cu ocasiunea acésta şi jubileul de 50 de anĭ al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechĭ, damele purtând costum naţional, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au esecutat acest dans în tocmai după regulele şi prescrierile originale, cum s'a esecutat înainte cu 50 de anĭ la primul bal al „Reuniunei“.

Autorul broşurei esplică „Romana“ în strînsă legătură cu musica ei după aceste regulĭ şi prescrierĭ originale, fără abaterile şi erorile, ce cu timpul s'au furişat în acest dans. (Esplicarea figurilor o face alăturĭ şi în limba germană.)

Meritul autorului broşurei mai sus anunţate este, că a fixat regulele originale ale „Romanei“, ca orĭ şi unde în ţinuturile şi ţările locuite de Românĭ acest dans de colónă român sĕ póte fi studiat şi jucat cum se cade şi uniform. De aceea a adaus la finea broşurei şi textul frumósei şi atrăgătórei musice a „Romanei“, esplicând printre note tóte mişcările dansului după tactele musicei. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindenĭ între noi, a fost tot-déuna o dorinţă viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact şi uniform. Credem, că broşura de faţă, care face istoricul şi descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire şi acurateţă, va satisface pe deplin dorinţei generale.

Broşura este în cuart mare, hârtie fină şi tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicărĭ) şi costă numai 2 cor. 50 banĭ (plus 5 banĭ porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adaugu la lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentre recomandaţie.)

Tragedia Calvarului de abat Henry Bolo traducere în românesce de membrii soc. de lect. „Inocenţiu M. Clain“ din (Blaşiu. Preţul 2 cor. pentru România 3 lei plus 20 b. porto).

Românii Secelenĭ. Causele decadenţei lor economice şi mijlócele de îndreptare. Disertaţiune de Ioan I. Lăpădat. 30 banĭ plus 5 banĭ porto.

Trilby, roman în românesce de Afin dela Tuscia. Preţul 2 cor plus 20 banĭ porto.

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor şi aplicaţiunile lor la *naţiunea nóstră*“ de *Ioan Clincu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 2 cor. (+ 10 banĭ porto.)

Cartea Sătĕnului, novele de Em. *Părăeanu* cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„In vĕltóre“ novele şi impresii de *Vlăhuţă*, cor. 1·25 (porto 10 b.)

„Amicul tinerimei“, Anul I. fóiă de cunoscinţe folositóre de prof. I. *Moisil* legat în păreţĭ tarĭ costă 5 cor. (por. 20 b.)

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel séu Pribeagul îndrăgostit Tradusă de *Dr. T.* Preţul 60 b. (+ 6 b. porto.

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕ trânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 50 b. (cu porto 56 b.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viéţa Românilor bihorenĭ, de *L. Rudow-Suciu.* 148 pag. 8⁰. Preţul. 1 cor. (+ 10 b. porto.)

125 chiituri de carĭ strigă feciorii în joc, de *I. P. Reteganul.* Pr. 24 b. cu porto 30 b.

Nopţi de érnă novele pentru popor, de *George Simu.* Conţine novele cu tendinţe morale. Form. 4⁰ 250 pag. Preţul cor. 1.20 (cu posta cor. 1.30)

Opşagurĭ, cât cioplite, cât pilite şi la lume împărţite, de *I. P. Reteganul.* Vre-o 60 de poesii glumeţe. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

Schiţe din Italia de Teodor *Bulc* preţul 2 cor. (+ 20 b. porto).

Amintirĭ din Grecia de Teodor *Bulc*; preţul cor. 1.20 (plus 10 b. porto).

Poesii poporale despre Avram Iancu adunate şi publicate de Simeon Fl. *Marian.* Preţul 1 cor. (+ 10 b. porto)

Musa Someşană, poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de *Iuliu Bognariu* Preţul 50 b. (cu posta 56 b.)

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos şi artă de prof. Dr. Iosif *Blaga.* Preţul coróne 3.60 (plus 30 b. porto.)

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu.* Are tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 20 baanĭ (cu porto 25 banĭ.)

Ţiganii, schiţă istorică, de *I. P. Reteganul.* Preţul 1 cor. (+10 banĭ porto.

Cuvinte de aur séu **învĕţăturĭ înţelepte** date de un părinte fiului seu. Din operile lui I. H. Campe, tradus în limba română de Ioan Sonea preot gr. cat. în Seplai. Cu permisiunea prea Veneratului Ordinariat 1 cor. 60 b. plus 10 b. porto.

Escursiunĭ pe munţii Ţerei Bârsei şi ai Făgăraşului din punctul „La om“ de pe „Bucecĭ“ până dincolo de „Negoiul“. Descoperirĭ, întregite cu schiţe istorice despre Castelele şi ţéra Făgaraşului de I. Turcu, protonotar pensionat al comitetului Făgăraş. Preţul 2 lei plus 10 b. porto.

Cartea Ilustrată pentru copii şi copile de George *Simu.* Acéstă broşură conţine poesii istorióre şi morale spre escitarea gustului de cetit la copii. Preţul 50 banĭ + 56 b. porto.)

Trandafirĭ şi Viorele. Poesii poporale culese şi ordinate de Ioan *Pop Reteganul.* Ediţ. III. Preţul redus 60 banĭ (+ 10 b. p.)

Versurĭ de dor, adunate din poeţii românĭ de *A.* Preţul 50 banĭ (+ 5 b. porto.)

Dei prinşĭ în cursă, comedią într'un act de A. Kellner lo alisată de I. Em. *Bobancu.* Preţul 24 banĭ (+ 3 b. porto).

Dr. Iosif Frapporti prelucrată de Ioan Papiu. Preţul 60 banĭ plus 10 banĭ porto.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu 2 cor. plus 10 b. porto.

Dinu Milian roman. Nenuica sfânt. de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 banĭ porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiţei. O dragoste a veacului. Rochia Catiţei. Amedeo Madini. Din viaţa tristă După natură. Bacalaureatul, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Din compositiunile pline de melo[illegible] românescĭ ale mult regretatului comtoido[illegible] român *Ciprian Porumbescu*, tipărite şi pe[illegible] în ediţiunĭ poporale de d-na Marióra *Ra*[illegible] născută Porumbescu, se află de vêndare[illegible] Tipografia nóstră următórele piese:

„Imn de urare“ cu douĕ vocĭ, *„Ho*[illegible] *Prahovei“*, *„A căduł o rază lină“* cu voc[illegible] *„Fluturaş de nópte“* polcă, *„Frunză ver*[illegible] *mărgărit“* cânt poporal, *„Pe câmpiile Slu*[illegible] *cei“* polca mazurca, *„Fata popii“* cân[illegible] poporal. Fie-care bucată costă 50 b. plus [illegible] banĭ porto. *„Basme Iaşene“* vals, 1 cor. 50 [illegible] plus 10 banĭ porto. *„Potpouriu“*, *din opere*[illegible] *„Crai nou“* 3 cor. şi *Ouvertura din op*[illegible] *reta „Crai nou“* 1 cor. 50 banĭ plus [illegible] banĭ porto.

„O rosă veştejită“ cu text nemţe[illegible] după Heine şi românesc de Matilda Cu[illegible] ler-Poni pentru voce şi pian. Preţul [illegible] corónă, plus 5 banĭ porto.

„O séră la stînă“ idilă pentru pian[illegible] Preţul 1 corónă plus 5 banĭ porto.

„Balada“ pentru violină cu acomp[illegible] niare de pian, Preţul 1 cor. 25 fil. pl[illegible] 5 banĭ porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 1 Decemv. n. 1903

Renta ung. de aur 4%	118.6[illegible]
Renta de coróne ung. 4%	98.4[illegible]
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	89.9[illegible]
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.1[illegible]
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	97.5[illegible]
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.–
Impr. ung. cu premii	208.2[illegible]
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	163.2[illegible]
Renta de hârtie austr.	100.5[illegible]
Renta de argint austr.	100.3[illegible]
Renta de aur austr.	120.5[illegible]
Rente de coróne austr. 4%	100.5[illegible]
Bonurĭ rurale ungare 3½%	92.8[illegible]
Losurĭ din 1860.	155.7[illegible]
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.2[illegible]
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	766.–
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	685.5[illegible]
Napoleondorĭ	19.0[illegible]
Mărcĭ imperiale germane	117.1[illegible]
London vista	239.5[illegible]
Paris vista.	95.12½
Note italiene	95.2[illegible]

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PAGLIANO-SIRUP **Mijloc de curăţirea sângelui.** Preparat din anul 1838, de Prof. Girolamo Pagliano, FLORENZ, Via Pandolfini, (ITALIA). Depositul de trimitere: Farmacia BRACHETTI. **ALA, Süd-Tirol.**

Salonul de resturĭ, Strada négră Nr. 35.

Tóte accesoriile cu preţ fórte ieftin.

A nu trece cu vederea!

Avem onórea a aduce la cunoscinţa Onor. public, că

pentru SESONUL de ÉRNĂ a sosit

un transport nou de resturĭ de mărfurĭ de lânărie din cele mai moderne, pentru **rochii** de Dame şi haine bărbătescĭ ş. a. ca:

Mătăsării. Bluse negre şi colorate,
Flanele de calitate fórte fină,
Stofe de doliu de tóte preţurile,
Barchent, Flanele de Tennis, numai I-a calitate bună.

Onor. Dame sunt rugate în interesul lor propriu a se edresa în cas de lipsă, cu tótă încrederea la noi, asigurând un serviciu reel, **cu mărfurĭ ieftine** şi solide.

Cu tótă stima

2—6 **RESCHNER & SCHWARTZ.**

Cercetarea liberă fără obligamênt a cumpăra.

Salonul de resturĭ, Strada négră Nr. 35.

Socotélă curată!

Cel mai cu efect săpun med. este

Săpunul Carbol-Păcură şi Puciósă

a lui BERGMANN.

(Marca: 2 minerĭ),

dela **BERGMANN & Co.**, Drezda & Tetschen a/E.

escelent şi probat contra tuturor necurăţeniilor pielei, ecsemă, ca: parasiţĭ, roselĭ, p strui, pete roşii etc. **bucata 80 banĭ.**

Se capătă la: Teutsch & Tartler şi la farmacia V Roth, în Braşov. 25—30.(930).

ANUNCIURI

(inserţiunĭ şi recl.)

sunt a se adresa subscrisei administraţiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai multe de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazetei Trans.“

La prea Înalta poruncă a Maiest. Sale Apost. c. şi reg.

a XXIII. Loterie de stat c. r.

pentru scopurĭ de binefacere comune militare.

LOTERIA acésta

unică în Austria legal concesionată,

conţine: **19.382 câştigurĭ în banĭ gata**

Suma totală coróne **512,880.**

Câştigul principal

200.000 Coróne banĭ gata.

Tragerea urméză irevocabil la 17 Decemvrie 1903.

Un los costă 4 coróne.

Losurĭ se capătă la secţia loteriilor de stat în Viena III Vordere Zollamtsstrasse 7. Colectanţĭ de loterie. Traficĭ, la oficiile de dare, poste, telegraf şi căi ferate, zarafiĭ etc. Planurĭ pentru cumpărătorĭ gratis.

Losurile se trimit franco.

Dela Direcţia c. r. a loteriei.

Secţia loteriei de stat.

AVIS.

Prenumeraţiile la **„Gazeta Transilvaniei“** se pot face şi reînoi orĭ şi când la 1-ma şi 15 a fie-cărei lunĭ.

Domnii abonenţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arete şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans“.

Tipografia Aurel Mureşianu Braşov.